مجلهٔ پژوهش در مسائل تعلیم و تربیت
شمارهٔ پیاپی ۷۲، بهار و تابستان، سال۱۴۰۳
Journal of research on Issues of Education
مقاله علمی پژوهشی | http://isoedmag.ir | Research Article
صفحه:۱۲۵-۱۴۰

عنوان: نظریه پخش و تربیت معلم تراز در تربیت رسمی جمهوری اسلامی ایران

رضا دادگر[۱]

چکیده

نظریه پخش از نظریات رایج رشته جغرافیای انسانی بوده که به تبیین گسترش هر نوع نوآوری فکری یا فیزیکی می پردازد و چگونگی ایده پردازی، پیدایش، مشارکت و گسترش محتوای این خواسته در مراکز مختلف و تلاشهای انجام شده در بستر علمی فرهنگی اجتماعی و رسیدن به جایگاه های تعریف شده را مورد بررسی قرار می دهد؛ انقلاب اسلامی ایران به عنوان یک نوآوری در عرصه فکر و سیاست طرحی نو در انداخته است و یکی از نوآوری های آن در زمینه تربیت معلم به منصه ظهور رسیده است و در اسناد بالادستی از جمله سند تحول بنیادین آموزش و پرورش تربیت معلم تراز انقلاب اسلامی مورد تاکید فلسفه تربیتی جمهوری اسلامی بوده است ؛ این پژوهش به صورت توصیفی– تحلیلی به روش کتابخانه ای با توجه به نظریه پخش سامان یافته است که در این تحقیق به بررسی چالش ها و فرصتهای تربیت معلم تراز در فلسفه تربیتی جمهوری اسلامی ایران با نظریه پخش و انتشار نوآوری ها و گسترش ایده ها و اندیشه های علمی فعالان، پژوهشگران و مدیران در این زمینه پرداخته شده است. یافته های این بررسی نشان می دهد که تربیت معلم تراز انقلاب اسلامی عنوان هدفی ارزشمندی از تلاشهای ارزنده در زمینه عملیاتی کردن اهداف مدنظر در اسناد بالادستی و فلسفه تربیتی جمهوری اسلامی ایران دارای علت های گسترش و پیشرفت، چگونگی رواج و توسعه، مسیرها و مجاری پیشرفت آن و همچنین علت توقف و علل گسترش مجدد و نیز پایداری در برخی زمینه ها و کنارگذاشتن سایر موارد دیگر بوده است؛ از نتایج این پژوهش اینکه هر جریان تربیتی با مشارکت افراد حقیقی و حقوقی برای سیر خود با دلایل ، موانع و کاهنده هایی مواجه بوده و در کنار آن با می تواند با دلایل، سرعت دهنده ها، افزاینده ها و پیش برنده هایی حرکت خود را بهینه سازی و مدیریت کند و با توانی مضاعف به پیشرفت در زمینه تخصصی خود بپردازد؛ شناسایی و بررسی این موارد می تواند در بهینه سازی، ارتقا کارایی و اثربخشی هر چه بیشتر تربیتی، آموزشی، پژوهشی و تربیت منابع انسانی در عرصه های مختلف نیز مؤثر باشد.

اطلاعات مربوط به مقاله

کلید واژگان

تربیت معلم، تربیت معلم تراز انقلاب اسلامی، تربیت رسمی جمهوری اسلامی ایران، نظریه پخش، دانشگاه فرهنگیان

[۱]. استادیار معارف اسلامی، پردیس بحرالعلوم شهرکرد (برادران)، دانشگاه فرهنگیان، شهرستان شهرکرد، استان چهارمحال و بختیاری، جمهوری اسلامی ایران.
مدرّس، پژوهشگر و فعّال تاریخ علوم و فنّاوری. dadgar.hs@cfu.ac.ir

[Downloaded from isoedmag.ir on 2026-11-18]

مقدمه

استمرار و پایداری در یک روند می تواند کمک شایانی به تحلیلهای منطقی در قالب یک نظریه نماید فرایندهای آن استمرار را بر اساس آن نظریه تشریح نماید و نشان دهد که این روند تا حدودی دارای اصول و قواعدی پایدار بوده است حال پی جویی این روند در تربیت معلم تراز در فلسفه تربیتی جمهوری اسلامی ایران می تواند نشان دهد که آن تربیت معلم تراز دارای معیارهایی است که در حوزه خاصی پخش و پایدار می شود و با مرور زمان و آماده بودن زمینه در فضاهای دیگر هم منتشر و پایدار خواهد شد. تربیت معلم تراز در فلسفه تربیتی جمهوری اسلامی ایران در تاریخ معاصر، یکی از این نمونه‌هاست، ایجاد مراکزی چون دانشگاه فرهنگیان از جمله تلاشهایی است که در تاریخ معاصر در این راستا محل توجه جویندگان علم و معرفت بوده است چگونگی شروع به حرکت، سازمان دهی، جایگاه قانونی، تامین نیروی انسانی، طی مراتب مقدماتی، ترویج و بهینه سازی، و پشت سر گذاشتن حوادث تلخ و شیرین و رسیدن به این جایگاه با فراز و فرودهایی همراه بوده است؛ تربیت معلم در کشورهای مختلف دارای قواعد و قوانین خاصی بوده که در دوره های قبل و بویژه دوره بعد از انقلاب اسلامی ایران در فضای علمی اجتماعی جایگاه خود را نشان داده است؛ جامعه ای که شاید در ابتدا برای پذیرش و انتشار آن موانع و محدودیت ها را ایجاد می کرد رفته رفته این مشارکت به یک روند رو به رشد و توسعه یابنده تبدیل شد. به عبارت دیگر این سیستم تربیت رسمی برای گسترش در مقابل دو سری از عوامل کاهنده و سرعت دهنده قرار داشت. در این متن برای توضیح این دو دسته از عوامل موثر بر چالشها و فرصتهای تربیت معلم تراز در فلسفه تربیتی جمهوری اسلامی ایران بهره گرفته می شود.

سئوال پیش روی این تحقیق این است که آیا با نظریه پخش یا اشاعه می توان چالشها و فرصتهای تربیت معلم تراز در فلسفه تربیتی جمهوری اسلامی ایران بررسی و توضیح داد و در قالب معیارهای آن جای داد؛ اگر این اتفاق ممکن است چگونه این کار انجام می شود. برای جواب دادن به این سئوال، فرض بر آن گرفته شد که این نظریه طبق تحقیق های صورت گرفته توان بررسی چگونگی مواردی چون انتشار بازتابهای انقلاب های سیاسی و حرکت های اجتماعی و جریان های علمی، بررسی حیات علمی دانشمندان را دارد لذا با این اوصاف می تواند برای توضیح چالشها و فرصتهای تربیت معلم تراز در فلسفه تربیتی جمهوری اسلامی ایران گزینه مناسبی باشد و عوامل سرعت دهنده از جمله حضور دانشجویان و مهارت آموزان مستعد و نخبه در زمینه های علمی و فرهنگی، قومیتهای مختلف، از مناطق گوناگون کشور و عوامل کاهنده مخالفت های موجود در زمینه گسترش فعالیت ها و محدودیت های مالی و امکانات و مواردی از این قبیل در چارچوب نظریه پخش یا اشاعه مورد بررسی قرار می گیرد و در نهایت مواردی به عنوان نمودهای عینی چالشها و فرصتهای تربیت معلم تراز در فلسفه تربیتی جمهوری اسلامی ایران با نظریه پخش قابل شمارش است.

در این تحقیق به بررسی چالشها و فرصتهای تربیت معلم تراز در فلسفه تربیتی جمهوری اسلامی ایران و انتشار نوآوری ها و گسترش ایده ها و اندیشه های علمی فعالان، پژوهشگران و مدیران در این زمینه پرداخته شده است.

عوامل مؤثر در موفقیت تربیت معلم و نیروهای انسانی در تربیت رسمی در تغییرات بنیادین و تحولات عمیق و گسترده، در فرهنگی ذهنی و سبک زندگی آنها نهفته است؛ بررسی تربیت معلم تراز از منظرهای گوناگون قابل بررسی و ارزیابی هست.

[Downloaded from isoedmag.ir on 2026-11-18]

نظریه پخش[1]درباره چگونه انتشار و نوآوری و گسترش ایده ها و اندیشه هاست که در سال ۱۹۵۳ م/ ۱۳۳۱ ش توسط تورستن هاگراسترند (زاده ۱۱ اکتبر، ۱۹۱۶ در موهدا – مرگ ۳ام می ۲۰۰۴، در لوند) [2] از جغرافیدانان سوئدی و استاد دانشگاه لوند[4] ارائه شده است. این نظریه در ابتدا برای تشریح مواردی در زمینه کشاورزی و شیوع بیمارها نظیر سل و وبا و آفت به کار گرفته شد و در ادامه در زمینه های فرهنگی، سیاسی، جغرافیایی، روابط بین الملل، مطالعات انقلاب، آگاهی رسانی رسانه های سلامت با محوریت کووید ۱۹، مطالعات تاریخی و حیات فلسفی دانشمندان نیز کاربرد داشته است (برزگر، ۱۳۹۱ ؛ قهرمان اصل و همکاران، ۱۳۹۷؛ رهنما و بازرگان ۱۳۹۹؛ دادگر ۱۴۰۰، ۱۴۰۱، ۱۴۰۲)

منظور از پخش فرایندی است که در آن، فرهنگی که علامت و مشخصه یک جامعه است در جامعه دیگر منتشر و مورد پذیرش و استفاده قرار گیرد (پانوف، ۱۳۶۸ :۱۱۳) به لحاظ نظری، فهم چگونگی پخش پدیده ها، رویدادها و تفکرات در سایر افراد و اثرگذاری و عوامل کاهنده و سرعت بخش، همواره از دغدغه های اصلی دانشمندان است که نسبت به آینده این جریانات بویژه در تربیت الگوهای کارآمد انسانی حساس بوده اند لذا برای دستیابی به درکی روشن در این زمینه استفاده از نظریه پخش ضروری است. یکی از مهمترین مفاهیم مرتبط با این نظریه، پخش فضایی است که برای تحلیل گسترش افکار و پدیده ها به کار می رود که به بررسی گسترش یک پدیده از کانون یا کانون های اصلی خود در بین مردمی که آماده پذیرش آن هستند سخن می گوید.(شکوئی، ۱۳۸۹: ۳۰۱/۱) در این فرایند نگرش و رفتار افراد تغییر می یابد. در این راستا سه نوع پخش را می توان نام برد: پخش جابجایی[5]، یک ایده خاص، توسط فرد یا افرادی از مکانی به مکان دیگر حرکت کرده و بدین وسیله نوآوری ها و افکار جدید نیز در سرزمین های دیگر گسترش می یابند در اعصار گذشته، ادیان و مذاهب اغلب با این نوع پخش به صورت فیزیکی و چهره به چهره منتشر شده اند (خرمشاد، ۱۳۹۰: ۵۰). پخش سلسله مراتبی[6] پدیده ها به صورت متوالی و در قالب منظم در دسته ها و طبقات منقل می شوند یعنی افکار و ایده‌ها از یک فرد یا مقام مهم به افراد دیگر یا از یک شهر مهم به نقاط دیگر گسترش می یابند یکی از عینی ترین موارد این نوع انتشار تغییر افکار و عقاید اعضای یک قوم یا قبیله در پی تغییر فکر رهبر یا ریش سفید آنهاست این نوع پخش بالاترین سرعت را دارد زیرا با پذیرش افکار با پدیده توسط یک فرد مهم کل پیروان و حامیان او نیز می پذیرند؛ پخش واگیردار یا سرایتی[7]، گسترش عمومی ایده ها و پدیده ها مانند شیوع بیمارهای واگیردار و مسری با تماس بدون واسطه پخش شده و از فردی به فردی دیگر انتقال می یابد که فاصله در عامل مهمی به شمار می رود بنابراین اشخاص و مناطق نزدیکتر نسبت به اشخاص و مناطق دورتر دارای قابلیت انتشار بیشتری هستند (تری و روانتری، ۱۳۸۰: ۱۶۰) برای درک بهتر نظریه پخش در تشریح انتشار پدیده ها، رویدادها، روشها و افکار نیاز به توجه به شش

[1]. diffusion
[2]. https://fa.wikipedia.org/wiki/
[3]. TorstenHagerstrand
[4]. Lund
[5]. Relocation diffusion
[6]. Hierarchic diffusion
[7]. contagious diffusion

[Downloaded from isoedmag.ir on 2026-11-18]

مولفه اساسی آن که شامل:۱.محیط جغرافیایی۲.زمان پخش۳. موضوع پخش ۴. مبدأ پخش ۵. مقصد پخش ۶. مسیرها و ابزارهای پخش است.(جدول ۱)

جدول ۱:مولفه‌های اساسی در نظریه پخش

مولفه های اساسی در نظریه پخش					
ردیف	مولفه	ردیف	مولفه	ردیف	مولفه
۱	محیط جغرافیایی	۳	موضوع پخش	۵	مقصد پخش
۲	زمان پخش	۴	مبدأ پخش	۶	مسیر و ابزارهای پخش

بررسی نشان می دهد که کاربرد نظریه پخش در ایران در مواردی برای بررسی تأثیر انقلاب اسلامی ایران بر جنبش های منطقه و به ویژه جهان اسلام (برزگر، ۱۳۸۲؛ برزگر و حسینی، ۱۳۹۲؛ جعفری و نیک روش، ۱۳۹۵) و مطالعات تاریخی بویژه تاریخ پزشکی(قهرمانی اصل و همکاران، ۱۳۹۷)، مدلسازی الگوی پخش فضایی ویروس کووید- ۱۹ در مناطق روستایی و شهری ایران(رهنما و بازرگان، ۱۳۹۷)، بررسی آگاهی رسانی رسانه های سلامت با محوریت کووید ۱۹ در تاریخ علوم و فناوری های پزشکی با نظریه پخش یا اشاعه (دادگر، ۱۴۰۰)درباره مدیریت محیط زیست و منابع طبیعی زاگرس در تاریخ علوم و فناوری (دادگر، ۱۴۰۱) ، درباره سیر علمی و عملی اقامه نماز در دانشگاه فرهنگیان(دادگر ، ۱۴۰۱)، درباره سیر علمی دانشمندانی شاخص از جمله آیت الله سیدابوالقاسم دهکردی(دادگر، ۱۴۰۱) علامه سیدمحمدحسین طباطبایی(دادگر، ۱۴۰۲) و درباره حیات فلسفی علامه محمدتقی جعفری(دادگر، ۱۴۰۲) بوده است. درباره سنخ شناسی و گونه شناسی در این تحقیق از برخی تعریف ها و تقسیم بندیهای به کار رفته در مقاله های قبلی استفاده شده است. (جدول ۲)

جدول ۲:نمونه هایی از کاربرد نظریه پخش در موضوعات تحقیقی

ردیف	نمونه هایی از کاربرد نظریه پخش در موضوعات تحقیقی
۱	بررسی تأثیر انقلاب اسلامی ایران بر جنبش ها و نهضتهای منطقه و به ویژه جهان اسلام
۲	مطالعات تاریخی بویژه تاریخ پزشکی
۳	مدلسازی الگوی پخش فضایی ویروس کووید- ۱۹ در مناطق روستایی و شهری ایران
۴	بررسی آگاهی رسانی رسانه های سلامت با محوریت کووید ۱۹ در تاریخ علوم و فناوری های پزشکی
۵	درباره سیر علمی و عملی اقامه نماز در دانشگاه فرهنگیان
۶	مدیریت محیط زیست و منابع طبیعی زاگرس در تاریخ علوم و فناوری
۷	سیر علمی دانشمندانی شاخص: علامه طباطبایی ، آیت الله دهکردی
۸	حیات فلسفی دانشمندانی شاخص: علامه جعفری

شایان ذکر است تاکنون نظریه پخش درباره چالشها و فرصتهای تربیت معلم تراز در فلسفه تربیتی جمهوری اسلامی ایران به کار نرفته است. البته کتابها و مقالاتی درباره چالشها و فرصتهای تربیت معلم تراز در فلسفه تربیتی جمهوری اسلامی ایران به صورت جداگانه نوشته شده است.

[Downloaded from isoedmag.ir on 2026-11-18]

روش‌های پژوهش

تحقیق حاضر به روش توصیفی- تحلیلی به صورت کتابخانه ای با به کارگیری مولفه های نظریه پخش به سامان رسیده است این نظریه که از نظریات رایج رشته جغرافیای انسانی بوده و به تبیین گسترش هر نوع نوآوری فکری یا فیزیکی از نظر کاهنده ها، موانع، دلایل و سرعت دهنده ها و پیش برنده ها می پردازد؛ در این تحقیق به چگونگی انتشار نوآوری ها و گسترش ایده ها و اندیشه های مرتبط با چالشها و فرصتهای تربیت معلم تراز در فلسفه تربیتی جمهوری اسلامی ایران با نظریه پخش پرداخته شده است. ابتدای کلیدواژه های مرتبط با نظریه پخش همچون نظریه پخش، نظریه اشاعه، پخش، اشاعه، پخش و اشاعه، انتشار و تراوش و ... همچنین نام هاگراسترند جستجو شد.(جدول ۳)

جدول۳:کلید واژه های نظریه پخش

کلید واژه های مرتبط با نظریه پخش			
ردیف	کلید واژه	ردیف	کلید واژه
۱	نظریه پخش	۵	پخش و اشاعه
۲	نظریه اشاعه	۶	انتشار و تراوش
۳	پخش	۷	هاگراسترند
۴	اشاعه		

در مرحله بعد کلیدواژه های مرتبط با چالشها و فرصتهای تربیت معلم تراز در فلسفه تربیتی جمهوری اسلامی ایران بررسی شد و نتایج آن گردآوری و طبقه بندی گردید.(جدول ۴)

جدول ۴:کلید واژه های مرتبط با چالشها و فرصتهای تربیت معلم تراز در فلسفه تربیتی جمهوری اسلامی ایران

کلید واژه های مرتبط با چالشها و فرصتهای تربیت معلم تراز در فلسفه تربیتی جمهوری اسلامی ایران			
ردیف	کلید واژه	ردیف	کلید واژه
۱	تربیت معلم	۲۲	معلم و دانش آموز
۲	تربیت رسمی	۲۳	فلسفه تربیت
۳	تربیت معلم تراز	۲۴	تامین معلم
۴	فلسفه تربیتی	۲۵	تربیت معلم و زنان
۵	فلسفه تربیت جمهوری اسلامی ایران	۲۶	تربیت معلم و کودکان
۶	چالشهای تربیت معلم	۲۱	معلم و خدمات اجتماعی
۷	فرصت های تربیت معلم	۲۲	تربیت معلم و مخالفان
۸	چالش ها و فرصت های تربیت معلم	۲۳	تربیت معلم و کمکهای مردمی
۹	معلم تراز	۲۴	تربیت معلم و کمکهای دولتی
۱۰	معلم تراز جمهوری اسلامی ایران	۲۵	تربیت معلم و دانشگاه
۱۱	معلم تراز انقلاب اسلامی	۲۶	تربیت معلم و معرفت انقلابی
۱۲	تربیت معلم جمهوری اسلامی ایران	۲۷	تربیت معلم و شغل دوم
۱۳	تربیت رسمی و عمومی	۲۸	تربیت معلم و دانشجو معلم
۱۴	منابع انسانی آموزش و پرورش	۲۹	تربیت معلم و طلبه ها
۱۵	کمبود معلم	۳۰	تربیت معلم و مهارت آموزان

[Downloaded from isoedmag.ir on 2026-11-18]

۱۶	معلم نمونه	۳۱	تربیت معلم و اسکان
۱۷	رتبه بندی معلمان	۳۲	تربیت معلم و اهل تسنن
۱۸	معلم خلاق	۳۳	تربیت معلم و اقلیت های دینی
۱۹	معلم فکور	۳۴	تربیت معلم و بودجه
۲۰	معلم مسلمان	۳۵	تربیت معلم و غیر ایرانی
۲۱	معلم موفق	۳۶	تربیت معلم و اشتغال

این جستجوها علاوه بر منابع کتابی در سامانه های علمی از جمله نورمگز، مگیران، پرتال جامع علوم انسانی، پایگاه مرکز اطلاعات علمی جهاددانشگاهی ، ایران داک و پایگاه کتابخانه های ایران بررسی شد و نتایج آن گردآوری و طبقه بندی شد و در نهایت به صورت توصیفی تحلیلی مورد بررسی و تنظیم شد.(جدول۵)

جدول ۵ سامانه های علمی قابل جستجو درباره چالشها و فرصتهای تربیت معلم تراز در فلسفه تربیتی جمهوری اسلامی ایران

سامانه های علمی قابل جستجو درباره چالش‌ها و فرصت‌های تربیت معلم تراز در فلسفه تربیتی جمهوری اسلامی ایران		
ردیف	عنوان فارسی	آدرس اینترنتی
۱	نور مگز	https://www.noormags.ir
۲	مگیران	https://www.magiran.com
۳	پرتال جامع علوم انسانی	http://ensani.ir
۴	پایگاه مرکز اطلاعات علمی جهاددانشگاهی	https://sid.ir
۵	پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران(ایرانداک)	https://irandoc.ac.ir
۶	پایگاه اطلاع رسانی کتابخانه های ایران	https://lib.ir

یافته‌ها

تربیت معلم از جمله مسایل مهمی است که در تاریخ معاصر مورد توجه جامعه جهانی بوده است نحوه پیدایش، مشارکت و گسترش مراکز تربیت معلم در جامعه جهانی و تلاشهای انجام شده در بستر اجتماعی و رسیدن به این جایگاه با فراز و فرودهایی همراه بوده است به عنوان نمونه ای در تاریخ معاصر دارای علت های گسترش و پیشرفت در زمینه هایی مانند مشارکت مردمی، نیازهای دولتی، اتحاد ملی، اقتصاد، دینداری، ...چگونگی گسترش و مسیرها و مجاری پیشرفت آن و همچنین علت توقف و علل گسترش مجدد و نیز پایداری در برخی زمینه ها و کنارگذاشتن سایر زمینه های دیگر بوده است؛ پشتوانه تاریخی تعلیم و تربیت ، توصیه های دینی درباره مقام معلم، احترام به معلم از سوی قشرهای مختلف مردم ، مشارکت های متنوع مردم در برپایی سیستم تعلیم و تربیت ، حضور علاقه مندان برای حضور در جایگاه رسمی معلم که گاه تا پایین درجه و گاه تا بالاترین درجه استعدادی نیز مشاهده می شود نشان می دهد که این مساله همچنان مورد توجه بوده و نیاز به واکاوی های بیشتر و دقیقتری دارد با در نظر داشتن این موارد این سئوال به نظر می رسد که چالشها و فرصتهای تربیت معلم تراز در فلسفه تربیتی جمهوری اسلامی ایران با نظریه پخش چگونه است؟ یافته های این پژوهش به شرح ذیل است:

ا. بررسی مؤلفه های پخش در چالشها و فرصتهای تربیت معلم تراز در فلسفه تربیتی جمهوری اسلامی ایران

در ادامه با تشریح مولفه های نظریه پخش و به کارگیری آنها در تبیین چالشها و فرصتهای تربیت معلم تراز در فلسفه تربیتی جمهوری اسلامی ایران بحث را پی می گیریم:

[Downloaded from isoedmag.ir on 2026-11-18]

۱,۱. مبدأ پخش

مبدأ پخش مکان و کانون پدیده یا ایده جدید است. ایده های جدید از یک کانون به دیگر کانونهای مورد نظر جغرافیایی منتشر می شود (برزگر و حسینی، ۱۳۹۲ ، ص۱۷۵) این مکانها دارای ویژگی های خاصی هستند که باعث ایجاد پدیده های جدید در آنجا شده است اگر سایر مناطق جغرافیایی نیز علاقه مند به دریافت این پدیده های جدید باشند باید دارنده بخشی از ویژگی های محیط مبدأ باشند؛ وگرنه مدت زمان پخش طولانی نخواهد بود. در این نگاشته منظور از مبدأ پخش شهرهای مناطق مختلف ایران بویژه تهران است که به صورتهای گوناگون تربیت معلم در آنها شکل گرفته است.

۲,۱. مقصد پخش

مقصد پخش مکان جغرافیایی است که ایده جدید در طول زمان در آنجا گسترده می شود و بین مردم آن مناطق پخش میشود (برزگر و حسینی، ۱۳۹۲ ، ص ۱۷۵) هرچه تناسب و نزدیکی اندیشه ها و فرهنگ مقصد با مبدأ بیشتر باشد گسترش و تاثیر در مقصد بیشتر است و برعکس. به دیگر سخن، هر اندازه مشابهت های فرهنگی و دینی و اعتقادی حوزه های جغرافیایی مبدأ و مقصد بیشتر باشد به همان اندازه از موانع کاسته می شود و زمان کمتری برای تاثیرگذاری بر مقصد صرف خواهد شد. در این تحقیق مقصد مدارس آموزش و پرورش که متعهدین به خدمت موظف به حضور و گذراندن دوران تعهد خود در آن مناطق هستند که در یک نگاه کلی به سه مقطع دبستان، متوسطه اوّل و دوّم با تفکیک جنسیتی و وضعیت عادی و استثنایی یا نیازهای ویژه می توان تقسیم بندی کرد.(جدول ۶)

جدول ۶ نمونه هایی از مقصد پخش در چالشها و فرصتهای تربیت معلم تراز در فلسفه تربیتی جمهوری اسلامی ایران

مقصد پخش در چالشها و فرصتهای تربیت معلم تراز در فلسفه تربیتی جمهوری اسلامی ایران					
ردیف	مقصد در دبستان	ردیف	مقصد در متوسطه اوّل	ردیف	مقصد در متوسطه دوّم
۱	مدارس دولتی عادی ابتدایی دخترانه	۵	مدارس دولتی عادی متوسطه اوّل دخترانه	۹	مدارس دولتی عادی متوسطه دوّم دخترانه
۲	مدارس دولتی عادی ابتدایی پسرانه	۶	مدارس دولتی عادی متوسطه اوّل پسرانه	۱۰	مدارس دولتی عادی متوسطه دوّم پسرانه
۳	مدارس دولتی استثنایی ابتدایی دخترانه	۷	مدارس دولتی استثنایی متوسطه اوّل دخترانه	۱۱	مدارس دولتی استثنایی متوسطه دوّم دخترانه
۴	مدارس دولتی استثنایی ابتدایی پسرانه	۸	مدارس دولتی استثنایی متوسطه اوّل پسرانه	۱۲	مدارس دولتی استثنایی متوسطه دوّم پسرانه

۳,۱.موضوع پخش

موضوع پخش می تواند شامل همه اندیشه ها و پدیده های جدید در زمینه های مختلف سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، کشاورزی، صنعتی و طبی در مبدأ و در مقصد در نظر گرفته شود. از میان تمام پدیده های جدید، موضوع پخش این نوشتار چالشها و فرصتهای تربیت معلم تراز در فلسفه تربیتی جمهوری اسلامی ایران در زمینه هایی از قبیل الگوها و سیاست های تربیت معلم، پشتوانه تاریخی تعلیم و تربیت، تربیت معلم، توصیه های دینی درباره علم، علم آموزی، مقام معلم، احترام به معلم از سوی قشرهای مختلف مردم ، مشارکت های متنوع مردم در برپایی سیستم تعلیم و تربیت، حضور علاقه مندان برای حضور در جایگاه رسمی معلم که گاه تا پایین درجه و گاه تا بالاترین درجه استعدادی که گاه تا پایین درجه و گاه تا بالاترین درجه است.(جدول ۷) پرداختن به چالش ها و فرصت های تربیت معلم تراز جمهوری اسلامی ایران نکته دیگری از ویژگی های بارز در تربیت معلم در سالهای اخیر است که باید از آن سخن گفت، گاهی دیده می شود آنان که مباحث مختلف حول معلم تراز می‌پردازند، کمتر گوشه چشم و عنایتی به بستر چالش ها و فرصت های تربیت معلم تراز که در بستر عمیق فرهنگ اسلامی ایرانی و جامعه اسلامی و سیستم سازمانی حضور داشته، دارند در حالیکه مراکزی از قبیل دانشگاه فرهنگیان در تربیت معلم تراز در سالهای اخیر در کنار دیگر مراکز، تمام سعیشان این بوده است که الگوی ارایه شده در فلسفه تربیت

[Downloaded from isoedmag.ir on 2026-11-18]

رسمی جمهوری اسلامی ایران را در بستر عمیق و عریض فرهنگ اسلامی وارد سازند و در پرتو تعالیم جاودانه وحی اصالت و غنای بیشتری به این مباحث ببخشند.

جدول ۷ نمونه هایی از موضوع پخش در چالشها و فرصتهای تربیت معلم تراز در فلسفه تربیتی جمهوری اسلامی ایران

موضوع پخش در چالشها و فرصتهای تربیت معلم تراز در فلسفه تربیتی جمهوری اسلامی ایران			
ردیف	موضوع	ردیف	موضوع
۱	پشتوانه تاریخی تعلیم و تربیت	۵	جایگاه علم و علم ورزی
۲	توصیه های دینی درباره علم	۶	حضور استعدادهای برتر
۳	مقام و جایگاه معلم	۷	الگوها و سیاست های تربیت معلم
۴	مشارکتهای متنوع در تربیت معلم	۸	حضور علاقه مندان در سطوح مختلف

۴،۱. زمان پخش

در طول زمان هر پدیده در مناطق دیگر رو به گسترش می رود؛ گاهی اوقات این زمان می تواند روزها و سالها یا به صورت دوره های جدا از هم باشد (برزگر و حسینی، ۱۳۹۲ ، ص۱۷۵) می توان دوره زمانی پخش چالشها و فرصتهای تربیت معلم تراز در فلسفه تربیتی جمهوری اسلامی ایران را هشت دوره متمایز اما متوالی تقسیم کرد:

الف. دوره اوّل: دوره آغاز جمهوری اسلامی ایران و ریاست جمهوری آقای سیدابوالحسن بنی صدر،

ب. دوره دوّم: دوره ریاست جمهوری آقای محمدعلی رجایی

ج. دوره سوّم: دوره ریاست جمهوری آقای سیدعلی خامنه ای

د. دوره چهارم: دوره ریاست جمهوری آقای علی اکبر هاشمی رفسنجانی

هـ دوره پنجم: دوره ریاست جمهوری آقای سیدمحمد خاتمی

و. دوره ششم: دوره ریاست جمهوری آقای محمود احمدی نژاد

ز. دوره هفتم: دوره ریاست جمهوری آقای حسن روحانی

ح. دوره هشتم: دوره بعد از ریاست جمهوری آقای سیدابراهیم رئیسی(جدول ۸)

جدول۸ دوره های زمان پخش چالشها و فرصتهای تربیت معلم تراز در فلسفه تربیتی جمهوری اسلامی ایران در تاریخ معاصر

دوره	دوره های زمان پخش چالشها و فرصتهای تربیت معلم تراز در فلسفه تربیتی جمهوری اسلامی ایران در تاریخ معاصر
اوّل	الف. دوره اوّل: دوره آغاز جمهوری اسلامی ایران و ریاست جمهوری آقای سیدابوالحسن بنی صدر،
دوم	ب. دوره دوم: دوره ریاست جمهوری آقای محمدعلی رجایی
سوّم	ج. دوره سوم: دوره ریاست جمهوری آقای سیدعلی خامنه ای
چهارم	د. دوره چهارم: دوره ریاست جمهوری آقای علی اکبر هاشمی رفسنجانی
پنجم	هـ دوره پنجم: دوره ریاست جمهوری آقای سیدمحمد خاتمی
ششم	و. دوره ششم: دوره ریاست جمهوری آقای محمود احمدی نژاد
هفتم	ز. دوره هفتم: دوره ریاست جمهوری آقای حسن روحانی
هشتم	ح. دوره هشتم: دوره بعد از ریاست جمهوری آقای سیدابراهیم رئیسی

۵،۱. مسیرها و ابزارهای پخش

موضوع پخش در مقصد برای انتشار به افراد، نهادها، مؤسسه ها و قوانینی نیاز دارد تا بتوان به وسیله آن اندیشه و پدیده جدید را در محیط جغرافیایی تازه گسترش داد؛ برای نمونه حضور مستمر و با شور و شوق و آگاهانه مردم در روزهای قبل و بعد کنکور و جایگاه

[Downloaded from isoedmag.ir on 2026-11-18]

علمی پذیرفته شدگان و داوطلبان و دانشجومعلمان نحوه رفتار حرفه ای و اخلاق انسانی اسلامی و ارتباط گیری گروه های مختلف مردمی در برنامه های مصاحبه و گزینش در گرایش های های مختلف دیگر با اذعان به جایگاه تربیت معلم و سرفصلهای اختصاصی آن را از جمله مسیرها و ابزارهای پخش این برنامه کلان تربیت معلم می توان برشمرد.

۶,۱. موانع پخش

موانع پخش عواملی اند که مانع از پخش و انتشار هر پدیده از مبدأ پخش به مقصد پخش می‌شوند یا آنکه شیوع و انتشار آن پدیده را با مشکلاتی روبرو می سازند (جعفری و نیک روش، ۱۳۹۵: ۹۰) و این چالشها امکان دارد امواج پخش پدیده را مغشوش کرده و آن را از مسیر صحیح منحرف کنند (برزگر، ۱۳۸۲: ۴۹) به مانع پخش مانع تراوا[1] نیز می گویند (تری و روانتری، ۱۳۸۰: ۲۷) موانع متعددی برای پخش تربیت معلم تراز در فلسفه تربیتی جمهوری اسلامی ایران را می توان برشمرد از قبیل: محدودیت منابع انسانی، مالی، امکاناتی، سیاستی و فکری سازمان مرکزی و مراکز استانی؛ فاصله طولانی مسیرهای منتهی به شهرهای محل خدمت با توجه به تفاوتهای فرهنگی و اب و هوایی و امکاناتی ؛کمبود فضای علمی معرفتی مناسب برای دانشجومعلمان، استادان و کارکنان، مقاومت ذهنی برخی افراد به خاطر در الگوهای بهینه سازی تربیت معلم؛ رقابت های برخی افراد و ایجاد محدودیت برای مشارکت کنندگان در ارتقای تربیت معلم؛ عدم حمایت درست و تخصیص بودجه متناسب با ماموریت تربیت معلم تراز؛ عدم اختصاص سرفصل و کرسی های تدریس مرتبط با افزایش کارایی و اثربخشی تربیت معلم، عدم همفکری و مشورت روشمند و هدفمند صف و ستاد تربیت معلم، و .... (جدول ۹)

جدول ۹: نمونه‌هایی از موانع پخش در چالشها و فرصتهای تربیت معلم تراز در فلسفه تربیتی جمهوری اسلامی ایران

موانع پخش در چالشها و فرصتهای تربیت معلم تراز در فلسفه تربیتی جمهوری اسلامی ایران			
ردیف	مانع	ردیف	مانع
۱	محدودیت منابع انسانی، مالی، امکاناتی، سیاستی و فکری سازمان مرکزی و مراکز استانی؛	۵	فاصله طولانی مسیرهای منتهی به شهرهای محل خدمت با توجه به تفاوتهای فرهنگی و اب و هوایی و امکاناتی
۲	کمبود فضای علمی معرفتی مناسب برای دانشجومعلمان، استادان و کارکنان	۶	مقاومت ذهنی برخی افراد به خاطر در الگوهای بهینه سازی تربیت معلم؛
۳	رقابت های برخی افراد و ایجاد محدودیت برای مشارکت کنندگان در ارتقای تربیت معلم	۷	عدم حمایت درست و تخصیص بودجه متناسب با ماموریت تربیت معلم تراز
۴	عدم همفکری و مشورت روشمند و هدفمند صف و ستاد تربیت معلم،	۸	عدم اختصاص سرفصل و کرسی های تدریس مرتبط با افزایش کارایی و اثربخشی تربیت معلم

عوامل یادشده به یکی از سه روش های پخش جابه جایی، پخش سلسله مراتبی و پخش سرایتی در چالشها و فرصتهای تربیت معلم تراز در فلسفه تربیتی جمهوری اسلامی ایران از مبدأ به مقصد دخیل بوده اند؛

۲. بررسی انواع پخش در چالش‌ها و فرصت‌های تربیت معلم تراز در فلسفه تربیتی جمهوری اسلامی ایران با نظریه پخش

در اینجا به چگونگی گسترش ، چالشها و فرصتهای تربیت معلم تراز در فلسفه تربیتی جمهوری اسلامی ایران با نظریه پخش در قالب سه نوع پخش مذکور پرداخته می شود:(جدول ۱۰)

جدول ۱۰ روش های پخش

[1]. permeable barrier

[Downloaded from isoedmag.ir on 2026-11-18]

ردیف	روش های پخش
۱	جابه جایی
۲	سلسله مراتبی
۳	سرایتی

۱,۲. پخش جابه جایی در چالش‌ها و فرصت‌های تربیت معلم تراز در فلسفه تربیتی جمهوری اسلامی ایران

پخش جابه جایی عبارت است از اینکه افراد یا گروه های دارای ایده ای مخصوص به طور فیزیکی از مکانی به مکانی دیگر حرکت کنند؛ به عبارتی دیگر، در این پخش حاملان نوآوری، مبلغان، معلمان، استادان و دانشجویان از راه تماس فردی نوآوری را بسط و توسعه می دهند (جعفری و نیک روش، ۱۳۹۵ : ۸۶)در مورد چالشها و فرصتهای تربیت معلم تراز در فلسفه تربیتی جمهوری اسلامی ایران حضور در محل های خدمت، در دوره دانشجومعلمی، کارورزی و بعد از اتمام تحصیلات، انتقالی یا مهمانی در مراکز یا دانشگاه های دیگر، انتقال یا ماموریت آموزشی استادان و کارکنان از مناطق مختلف در برنامه ها و مراکز به عنوان نمونه ای از این پخش به شمار می رود.

در بُعد انسانی، پخش جابه جایی به روشهای زیر در معرفی و گسترش چالشها و فرصتهای تربیت معلم تراز در فلسفه تربیتی جمهوری اسلامی ایران دخالت داشته است:حضور هریک از دانشجومعلمان، دانش آموختگان، استادان و کارکنان در جمع خانوده ها، دانش آموزان، فرهنگیان، دانشگاهیان و حوزویان، اصناف، هیئت ها و موکب های اختصاصی و سفرهای زیارتی و برنامه های علمی فرهنگی و ....: پل ارتباطی خوبی برای معرفی و تعامل علمی با هم سنخان را فراهم می کند افراد تاثیرگذار می توانند با حضور در جمع دانشجویان تحصیل کرده خارج: در ارتباط دهی با فضای دانشگاهی در برنامه ها ، حضور در مراکزی چون حسینه ها، مدارس، دانشگاهها و سایر مکانهای علمی فرهنگی بر انتشار این نوع پخش می افزایند.(جدول ۱۱)

جدول ۱۱ نمونه هایی از پخش جابجایی در چالشها و فرصتهای تربیت معلم تراز در فلسفه تربیتی جمهوری اسلامی ایران

پخش جابجایی در چالشها و فرصتهای تربیت معلم تراز در فلسفه تربیتی جمهوری اسلامی ایران			
ردیف	پخش جابجایی	ردیف	پخش جابجایی
۱	حضور در جمع خانواده ها	۷	حضور در جمع هیئت های علمی فرهنگی
۲	حضور در جمع دانش آموزان	۸	حضور در جمع موکب های اختصاصی
۳	حضور در جمع فرهنگیان	۹	حضور در جمع دانشجویان خارجی
۴	حضور در جمع دانشگاهیان	۱۰	حضور در مراکزی چون حسینه مدرس دانشگاهها
۵	حضور در جمع حوزویان	۱۱	حضور در سفرهای زیارتی
۶	حضور در جمع اصناف	۱۲	حضور در برنامه های علمی فرهنگی

۲,۲. پخش سلسله مراتبی در چالش‌ها و فرصت‌های تربیت معلم تراز در فلسفه تربیتی جمهوری اسلامی ایران با نظریه پخش

پخش سلسله مراتبی وقتی اتفاق می افتد که انتشار و پخش نوآوریها و دستاوردهای جدید از نوعی قانون پیروی کند که به قانون از بالا به پایین یا از بزرگتر به کوچک تر مشهور است. در این نوع پخش، اشاعه از توالی منظم و سلسله مراتب پیروی میکند؛ به عنوان نمونه از مقام بالا به مقام پایین یا از شهری بزرگ به شهری کوچک. به پخش سلسله مراتبی انتشار ریزشی هم گفته می شود (برزگر و حسینی، ۱۳۹۲ :۱۷۹) به تعبیر دیگر، در پخش سلسله مراتبی بزرگان قوم و شهرهای بزرگ یا مراکز ایالتها پیشاهنگ انتشار و پخش نوآوری و پدیده جدید هستند. در اینجا به نمونه هایی از پخش سلسله مراتبی این سیر اشاره می شود: حضور رتبه های برتر علمی کنکور

[Downloaded from isoedmag.ir on 2026-11-18]

، رتبه های برتر فرهنگی، ورزشی و قرانی، ایجاد امتیازهای خاص برای نخبگان و استعدادهای برتر در رشته های منتخب برای ورود به مراکزی مانند دانشگاه ماموریت گرای تربیت معلم فرهنگیان و اختصاص سهمیه بدون آزمون در مقاطع تحصیلات تکمیلی.(جدول ۱۲)

جدول ۱۲ نمونه هایی از پخش سلسله مراتبی در چالشها و فرصتهای تربیت معلم تراز در فلسفه تربیتی جمهوری اسلامی ایران

پخش سلسله مراتبی در چالشها و فرصتهای تربیت معلم تراز در فلسفه تربیتی جمهوری اسلامی ایران			
ردیف	پخش سلسله مراتبی	ردیف	پخش سلسله مراتبی
۱	حضور رتبه های برتر علمی کنکور	۴	حضور رتبه های برتر قرآنی
۲	حضور رتبه های برتر فرهنگی:	۵	اختصاص سهمیه به رتبه های برتر
۳	حضور رتبه های برتر ورزشی	۶	اختصاص سهمیه بدون آزمون در مقاطع تحصیلات تکمیلی

۳،۲. پخش سرایتی در چالش‌ها و فرصت‌های تربیت معلم تراز در فلسفه تربیتی جمهوری اسلامی ایران

تسری موضوع پخش به نزدیکترین قشرها و افراد و مناطق که در مجاورت تغییر و نوآوری قرار دارند را پخش سرایتی می گویند؛ به تعبیر دیگر اثر همسایگی عامل کلیدی در پخش سرایتی به شمار می رود. (جعفری و نیک روش، ۱۳۹۵ : ۸۸) سرعت انتشار در این نوع پخش، بسیار چشمگیر است و بیشتر آن را به بهمن تشبیه می کنند. مثال بارز این نوع پخش، سرایت انواع بیماریهای مسری است که عامل بیماری بدون در نظر گرفتن بزرگی و کوچکی یا مقام و تحصیلات و شغل، از فرد بیمار به افراد دیگر سرایت می کند و افراد را بیمار می کند. در اینجا نمونه های زیر در چارچوب پخش سرایتی قرار می گیرد: استفاده از سایت ها، شبکه های اجتماعی، جزوه ها و کتاب های آموزشی، برنامه ها، کلیپ ها ، پادکست ها، فیلم ها، پوسترها: برای انتشار اهمیت و ضرورت حضور در مراکز تربیت معلم از قبیل دانشگاه فرهنگیان، این جزوه ها و کتاب های آموزشی را تهیه می کردند و در دسترس توده مردم قرار می دادند. وجود محدودیت و رقابت نسبت به برنامه هایی مثل دانشگاه فرهنگیان: در محیط فرهنگی اجتماعی تاریخ معاصر این رقابت ها و محدودیت ها از سوی برخی افراد وجود داشت که از باب انسان نسبت به هر چیزی که منع گردد حریصتر می شود زمینه انتشار فراهم شد؛ جریان های فکری و سیاسی : که به صورت شفاهی و کتبی در جامعه منتشر می شد و گاهی چالشهایی اعتقادی یا سیاسی ایجاد می کرد. توجه به تربیت معلم در کشورهای غربی و پخش مزایای دانشگاه های مجری تربیت معلم در تاریخ معاصر در ایران: با تشکیل گروه ها ، مراکز مشاوره اختصاصی و رفت و آمد اقشار مختلف مردم ، حضور افراد در سنین ، جنسیت، عقاید و نژادهای مختلف در برنامه های قبل و بعد کنکور مراکز تربیت معلم : و انتشار دستاوردها، خاطرات، روایت ها، داستان ها، فیلم های مرتبط؛ توجه دانش آموزان، حوزویان، دانشجویان، خانواده ها ، اقشار مختلف و به وجود آمدن رغبت برای حضور در مراکز تربیت معلم به صورت ورودی کنکور یا روشهای دیگر در جایگاه دانشجومعلم یا مهارت آموز، جایگاه معنوی مقام معلم، احترام به معلم در اجتماع از جمله نمونه های پخش سرایتی است.(جدول ۱۳)

جدول ۱۳ نمونه‌هایی از پخش سرایتی در چالشها و فرصتهای تربیت معلم تراز در فلسفه تربیتی جمهوری اسلامی ایران

پخش سرایتی در چالشها و فرصتهای تربیت معلم تراز در فلسفه تربیتی جمهوری اسلامی ایران			
ردیف	پخش سرایتی	ردیف	پخش سرایتی
۱	استفاده از سایت ها و شبکه های اجتماعی، جزوه ها و کتاب های آموزشی	۷	انتشار دستاوردها، خاطرات ، روایت ها
۲	وجود محدودیت و رقابت نسبت به مراکزی مثل دانشگاه فرهنگیان	۸	انتشار فیلم های تربیت معلم در ایران
۳	جریان های فکری و سیاسی	۹	حضور اقشار مختلف دانش آموزی، دانشجویی، حوزوی
۴	توجه به تربیت معلم در کشورهای غربی	۱۰	مزایای مراکز تربیت معلم مثل دانشگاه فرهنگیان

[Downloaded from isoedmag.ir on 2026-11-18]

۵	حضور افرادی با سنین، جنسیت، عقاید و نژادهای مختلف	۱۱	جایگاه معنوی مقام معلم
۶	تاسیس گروههای و مراکز مرتبط مشاوره ورودی و مصاحبه	۱۲	جایگاه اجتماعی معلم

۳. نمودهای عینی گسترش و پخش چالش‌ها و فرصت‌های تربیت معلم تراز در فلسفه تربیتی جمهوری اسلامی ایران

به نظر می رسد تربیت معلم تراز در فلسفه تربیتی جمهوری اسلامی ایران در تاریخ معاصر دارای چالش ها و فرصتهای است که در طول زمان در ایران رواج یافته است تکامل فرهنگی، سیاسی، اجتماعی و اقتصادی در جامعه ایران و فضای بین المللی اسلامی و غیر اسلامی و طبقه فرهیخته اقشار مختلف مردم، آمادگی بهره مندی از مراکز تربیت معلم را یافته بودند به عبارتی دیگر، آگاهی مردم در زمینه های دینی، تاریخی، سیاسی و اجتماعی و فرهنگی آنان را به سمت مراکز تربیت معلم در تاریخ معاصر سوق می دهد و آنان سودمندی و تأثیرگذاری این مراکز تربیت را در زمینه های مختلف مورد نیاز انسان و بهره برداری مناسب از زندگی به عینه مشاهده می کنند. با وجود مخالفتها، تغییرات در حوزه شناختی و رفتاری و اقتصادی مردم باعث به وجود آمدن تغییرات پایدار در مباحث اعتقادی و اخلاقی و ایمانی و اقتصادی شده است که در ادامه مهم ترین آنها بررسی میشود: پیروزی انقلاب اسلامی ایران : که این پدیده باعث دگرگونی های زیادی در عرصه های مختلف اعتقادی و اخلاقی و ایمانی شد. حضور علما، استادان و شاگردان، چه حوزوی چه دانشگاهی در کنار اصناف و طبقات مختلف مردم در جایگاه های علمی سیاسی فرهنگی و مذهبی مصادیقی از این عوامل است؛ مراکز علمی و دانشگاهی مرتبط با تربیت معلم در قالب مراکز تربیت معلم، مجتمع آموزش عالی پیامبر اعظم(ص)، دانشگاه فرهنگیان، دانشگاه شهیدرجایی، تشکیل مراکز مرتبط با حیطه تخصص تربیت معلم تراز: تشکیل برنامه های علمی مرتبط با تربیت معلم تراز: مثل همایش ها و گردهمایی های مرتبط با روش ها، دیدگاه ها در مجامع دانشگاهی و حوزوی؛ تشکیل کرسی های علمی و ترویجی مرتبط با تربیت معلم تراز: در مجامع دانشگاهی و حوزوی؛ نگارش آثار علمی مرتبط با تربیت معلم تراز در فلسفه تربیتی جمهوری اسلامی ایران: مثل پایان نامه ها و رساله ها و تحقیق ها و مقاله های علمی مرتبط با روش ها، دیدگاه ها و چالشها و فرصتهای تربیت معلم تراز در فلسفه تربیتی جمهوری اسلامی ایران در مجامع دانشگاهی و حوزوی و نامگذاری مکانها و مراکز به نام معلم یا شهدای معلم یا شهدای تربیت معلم یا دانشجومعلمان؛ مطالب فوق بیانگر رویکرد، ستایش و بهره مندی به عنوان الگوی فضای علمی و عمومی به این سیر بوده و نشانگر مشارکت های مختلف از سوی اقشار گوناگون مردم به این مهم است. (جدول۱۴)

جدول ۱۴: نمونه هایی از نمودهای عینی گسترش و پخش چالشها و فرصتهای تربیت معلم تراز در فلسفه تربیتی جمهوری اسلامی ایران

نمودهای عینی گسترش و پخش چالشها و فرصتهای تربیت معلم تراز در فلسفه تربیتی جمهوری اسلامی ایران با نظریه پخش			
ردیف	نمودهای عینی	ردیف	نمودهای عینی
۱	پیروزی انقلاب اسلامی ایران	۵	تشکیل کرسی های علمی و ترویجی مرتبط
۲	مراکز علمی و دانشگاهی مرتبط	۶	نگارش آثار علمی مرتبط
۳	تشکیل مراکز مرتبط	۷	نامگذاری مکانها، خیابانها و مراکز
۴	تشکیل برنامه های علمی	۸	

یافته های این بررسی نشان می دهد که تربیت معلم تراز در فلسفه تربیتی جمهوری اسلامی ایران به عنوان نمونه بارزی از تلاشهای ارزنده در تاریخ معاصر دارای علت های گسترش و پیشرفت در زمینه هایی مانند جنبه های دینی، مذهبی، فرهنگی و نحوه گسترش و مسیرها و مجاری پیشرفت آن و همچنین علت توقف و علل گسترش مجدد و نیز پایداری در برخی زمینه ها و کنارگذاشتن سایر موارد دیگر بوده است.

[Downloaded from isoedmag.ir on 2026-11-18]

بحث و نتیجه‌گیری

بررسی‌های این نوشتار نشان داد با وجود برخی مخالفتها و چالشها ، همچنان فرصت هایی برای تربیت معلم تراز در فلسفه تربیتی جمهوری اسلامی ایران در تاریخ معاصر وجود دارد؛ و این گسترش براساس قواعد و معیارهایی که این نگاشته درصدد بود آن را با نظریه پخش توضیح و بررسی کند. بنابر این نظریه در مسیر پخش جابه جایی، در حیطه پخش سلسله مراتبی در حیطه پخش سرایتی ارزیابی شد همچنین مشخص شد رواج و گسترش تربیت معلم تراز در فلسفه تربیتی جمهوری اسلامی ایران در تاریخ معاصر را می توان با نظریه پخش یا اشاعه هاگراسترند بررسی و توضیح داد. انتشار تربیت معلم تراز نیاز به زمان داشته که این موضوع باتوجه با معیارهای نظریه پخش درخور توجیه بود. در همین زمینه عواملی نظیر تفاوت های فرهنگی، عقیدتی، علمی، فاصله جغرافیایی موجود بین مبدأ و مقصد پخش، محدودیت ها و مخالفتها در حکم موانع پخش مشخص و بررسی شد. این عوامل بر زمان پخش و اشاعه چالشها و فرصتهای تربیت معلم تراز در فلسفه تربیتی جمهوری اسلامی ایران با نظریه پخش تأثیر گذاشتند و مدت پخش را طولانی کردند. نمودهای عینی چالشها و فرصتهای تربیت معلم تراز در فلسفه تربیتی جمهوری اسلامی ایران بیان کننده استقرار و پایداری این جریان است.

از پیشنهادهای بهینه سازی این روند می توان مواردی به شرح ذیل بیان داشت، ۱. اهتمام به امر معرفی روشمند افراد موفق حقیقی و حقوقی با توجه به ویژگی های آن در سطوح مختلف ارزشمند و ستودنی است به شرطی که شئونات این مهم رعایت شود از جمله این شئونات در بحث های تربیت معلم تراز توجه به اخلاق حرفه ای و رعایت حقوق دیگران است که شایسته است علاقه مندان و فعالان این عرصه بر این مهم عنایت بیشتری را مبذول فرمایند. ۲. با توجه به جریان بیش از چهل ساله در بعد از انقلاب اسلامی ایران در این سیر شایسته است فرایند علمی اجرایی این افراد به صورت شفاف استخراج و هر ساله با توجه به تجربیات شفاف قبلی، بهینه سازی و کارایی و اثربخشی آن افزونتر شود.۳. در اجرای این برنامه های شناسایی، معرفی، تحلیل و بررسی طبق استانداردهای علمی در این برنامه صورت پذیرد.۴. می توان با برگزاری استارتاپ ها برای عملیاتی کردن ایده هایی برای پرورش استعدادها و گامی برای رفع نیازها در این سیر برداشت. ۶. نیاز به نگارش آثاری ارزشمند از قبیل روش شناسی موفقیت تربیت معلم تراز، مطالعه موردی گروه های مختلف مردمی در مناطق مختلف و همنیطور تاریخ مدیریت موفقیت در تربیت معلم در مناسبت های ملی ، دینی و مذهبی جمهوری اسلامی ایران و... می تواند در راستای گذر از گام اوّل انقلاب به گام دوم انقلاب، از جمله مصادیق جهاد تبیین و به عنوان نخ تسبیحی بر برخی فعالیت های پراکنده در این عرصه باشد.۷. برگزاری دوره های تربیت مربی روش شناسی موفقیت تربیت معلم تراز و همینطور تربیت داور و ارزیاب فعالیتهای مرتبط با مدیریت روش شناسی موفقیت در تربیت معلم تراز می تواند در ارتقای این فعالیت های بسیار مؤثر باشد.۸. تشکیل بانک اطلاعاتی از آثار، افراد و فعالیت‌های موفق در سطوح مختلف و ساماندهی آنها در عرصه های مختلف مرتبط با تربیت معلم تراز می تواند خلاء بسیاری از کمبودها را در این زمینه پر کند.

از نتایج این پژوهش اینکه هر جریانی که با مشارکت افراد حقیقی و حقوقی برای سیر خود با دلایل ، موانع و کاهنده هایی مواجه بوده و در کنار آن با می تواند با دلایل، سرعت دهنده ها، افزاینده ها و پیش برنده هایی حرکت خود را بهینه سازی و مدیریت کند و با توانی مضاعف به پیشرفت در زمینه تخصصی خود بپردازد؛ شناسایی و بررسی این موارد می تواند در بهینه سازی، ارتقا کارایی و اثربخشی هر چه بیشتر تربیتی، آموزشی، پژوهشی و تربیت منابع انسانی در مدیریت چالشها و فرصت های تربیت معلم تراز در فلسفه تربیت جمهوری اسلامی ایران نیز مؤثر باشد. ان شاءالله روزهایمان پربرکتتر از دیروزها باد.

[Downloaded from isoedmag.ir on 2026-11-18]

منابع

برزگر، ابراهیم. (۱۳۸۲). « نظریه پخش و بازتاب انقلاب اسلامی»، تحقیق حقوق عمومی، بهار، شماره ۸، ص ۴۹تا ۷۲.

برزگر، ابراهیم. (۱۳۹۱). نظریه‌های بازتاب جهانی انقلاب اسلامی ایران، تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق(ع).

برزگر، ابراهیم، حسینی، سیدمحمدصادق. (۱۳۹۲). «نظریه پخش و بازتاب انقلاب اسلامی ایران، بر عربستان سعودی»، مطالعات انقلاب اسلامی، سال۱۰، شماره ۳۳، ص ۱۷۳ تا ۱۸۸.

پانوف، میشل. (۱۳۶۸). فرهنگ و مردم شناسی، ترجمه اصغر عسکری، تهران: ویس.

جردن، تری و لستر رونتری. (۱۳۸۰). مقدمه ای بر جغرافیای فرهنگی، ترجمه سیمین تولایی و محمد سلیمانی، تهران: پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات.

جعفری، علی اکبر، نیک روش رستمی، ملیحه. (۱۳۹۵)، بازتاب و الگوهای صدور انقلاب اسلامی در کشورهای منطقه غرب آسیا؛ مطالعه، موردی کشور عراق، مطالعات انقلاب اسلامی، بهار، ش ۴۴، ص ۸۱ تا ۱۰۱.

خرمشاد، محمد باقر. (۱۳۹۰)، بازتاب انقلاب اسلامی، تهران: سمت.

دادگر، رضا. (۱۴۰۰)، «بررسی آگاهی رسانی رسانه های سلامت با محوریت کووید ۱۱ در تاریخ علوم و فناوریهای پزشکی با نظریه پخش یا اشاعه»، کتابچه نخستین همایش کشوری رسانه های سلامت با محوریت بیماری کرونا، دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز، ۱۵ و. ۱۶ آذرماه، ص۴۷.

دادگر، رضا. (۱۴۰۱). بررسی سیرعلمی آیت الله سیدابوالقاسم دهکردی در تاریخ علوم و معارف اسلامی با نظریه پخش یا اشاعه، ارائه شده در اولین همایش ملی آیت الله سیدابوالقاسم دهکردی، آمفی تئاتر خیام، دانشکده فنی مهندسی، دانشگاه شهرکرد، استان چهارمحال و بختیاری، کشور جمهوری اسلامی ایران، در ۱۸ بهمن ماه ۱۴۰۱ش؛

دادگر، رضا. (۱۴۰۱). بررسی مدیریت محیط زیست و منابع طبیعی زاگرس در تاریخ علوم و فناوری با نظریه پخش یا اشاعه، سومین همایش ملی منابع طبیعی و توسعه پایدار در زاگرس، شهرکرد، https://civilica.com/doc/۱۶۷۰۱۹۹

دادگر، رضا. (۱۴۰۲) . بررسی حیات فلسفی علامه محمدتقی جعفری در تاریخ علوم و معارف اسلامی با نظریه پخش، مجموعه مقالات همایش بین المللی اندیشه های علامه محمدتقی جعفری، مرکز پژوهشی سه علامه تبریزی، ۲۴ آبان ۱۴۰۲ش، تبریز، ص ۳۹۵–۴۱۶.

دادگر، رضا. (۱۴۰۲). « بررسی سیر علمی علامه سیدمحمدحسین طباطبایی در تاریخ علوم و معارف اسلامی با نظریه پخش یا اشاعه»، پژوهش در آموزش تاریخ، دوره ۴، شماره ۱، فروردین ۱۴۰۲، صفحه ۷۳–۱۰۶

دادگر، رضا. (۱۴۰۲)، بررسی سیر علمی — عملی اقامه نماز معلم در تربیت رسمی دانشگاه فرهنگیان در تاریخ تعلیم و تربیت با نظریه پخش یا اشاعه، در مجموعه مقالات منتخب بیست و نهمین اجلاس سراسری نماز(سال ۱۴۰۱)، به اهتمام علی تقوی، رضادادگر، عین الله عابدی، مهدی نامداری پژمان ، سیدمحمدعلی میرمحمدی، تهران، دانشگاه فرهنگیان. ص ۱۷۵ –۱۹۰.

رهنما، محمدرحیم، بازرگان مهدی. (۱۳۹۹)، الگوی پخش فضایی ویروس کووید- ۱۹ در مناطق روستایی و شهری ایران، فصلنامه اقتصاد فضا و توسعه روستایی، سال نهم، شماره سوم(پیاپی ۳۳) ، پاییز ، صص ۲۵–۴۸.

شکوئی، حسین. (۱۳۸۹)، اندیشه های جدید در فلسفه جغرافیا، ج ۱، دوازدهم، تهران، موسسه جغرافیایی و کارتوگرافی گیتاشناسی.

[Downloaded from isoedmag.ir on 2026-11-18]

قهرمانی اصل ولی‌اله، صدقی ناصر، صالحی پناهی میراسداله، ساسان پور شهرزاد (۱۳۹۷)، «بررسی نحوه گسترش طب نوین در جامعه عصر قاجار بر اساس نظریه پخش»، تحقیق های تاریخی، زمستان، س ۵۴، پیاپی ۴۰، ص ۷۹-۹۷.

http://ensani.ir/
https://irandoc.ac.ir/
https://lib.ir
https://sid.ir/
https://www.magiran.com/
https://www.noormags.ir/

[Downloaded from isoedmag.ir on 2026-11-18]

[Downloaded from isoedmag.ir on 2026-11-18]